

ALEXANDRA EFRIM

LECTURILE ȘCOLARULUI

CLASA a III-a

București - 2016

Copertă: Boris Stoilov
Redactor: Alexandra Efrim
Corectură: Ionuț Dumitru
Ilustrație: Pixel Image
Art Director: Titel Baldo

Toate drepturile asupra acestei versiuni în limba română
aparțin Editurii Steaua Nordului.

Reproducerea integrală sau parțială sub orice formă a
textului din această carte este posibilă numai cu acordul
prealabil al Editurii Steaua Nordului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturile școlarului : clasa a III-a. - București : Steaua Nordului, 2016
ISBN 978-606-511-489-0

82-822=135.1

EDITURA
STEAU A NORDULUI

Pentru oferta editorială completă:
www.steauanordului.ro

ISBN: 978-606-511-489-0

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	8
ION CREANGĂ.....	10
La cireșe	10
Cu uratul	15
Pupăza din tei.....	19
Păsărica-n timpul iernii	27
Nu muncești, n-ai ce mânca.....	29
MIHAI EMINESCU.....	32
Povestea codrului.....	32
Fiind băiet păduri cutreieram.....	37
Noaptea.....	40
GEORGE COȘBUC.....	43
La oglindă.....	43
Noapte de vară	46
În miezul verii	49
Iarna pe uliță.....	53
Moartea lui Fulger.....	59
ION LUCA CARAGIALE.....	64
Domnul Goe	64
ALEXANDRU DONICI.....	73
Racul, broasca și știuca	73
Musca la arat	76
Două poloboace.....	78
VASILE ALECSANDRI.....	81
Sfârșit de toamnă.....	81
Vasile Porojan.....	84
Malul Siretului	94
BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA.....	98
Domnul Vucea	98
Poveste.....	118
MIRCEA SÂNTIMBREANU.....	130
Mi s-a terminat caietul.....	130

EMIL GÂRLEANU	136
Frunza	136
După asemănarea lor!	141
Musculița	144
PETRE ISPIRESCU	148
Greuceanu	148
Aleodor împărat	160
Ileana Sânziana	169
JEAN DE LA FONTAINE	193
Vulpea și barza	193
Corbul și vulpea	196
Sfatul șobolanilor	198
MIHAI BENIUC	202
Mă rog	202
ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF	206
Toamnă	206
Pe deal	208
JACOB LUDWIG GRIMM și WILHELM KARL GRIMM	211
Prietenia dintre șoarece și pisică	211
Croitorașul cel viteaz	215
Hans cel norocos	227
JOHANNA SPYRI	237
Heidi, fetița munților	237
MARK TWAIN	253
Aventurile lui Huckleberry Finn	253
GRIGORE ALEXANDRESCU	289
Căinele și măgarul	289
IOAN SLAVICI	293
Păcală în satul lui	293
Spaima zmeilor	310
TITEL CONSTANTINESCU	319
Unde a zburat rândunica	319
JACK LONDON	324
Colț Alb	324
HANS CHRISTIAN ANDERSEN	344
Fluturile	344

Fetița cu chibriturile	349
JONATHAN SWIFT	354
Călătoriile lui Gulliver	354
LITERATURĂ POPULARĂ	363
Povestea Vrancei	363

ION CREANGĂ

Ion Creangă (1837-1889) s-a născut în Humulești, județul Neamț, provenind dintr-o familie de țărani gospodari. Urmează școala la Broșteni și Târgu-Neamț, după care se înscrie la școala de catiheți din Fălticeni, apoi la seminarul "Vasile Lupu" din Iași, devenind preot.

Lucrând ca învățător, redactează pentru elevi manuale didactice. A scris basme ("Povestea porcului", "Soacra cu trei nurori", "Dănilă Prepeleac", "Povestea lui Harap-Alb", "Ivan Turbincă"), povestiri ("Moș Nechifor Coțcariul", "Moș Ion Roată și Unirea", "Popa Duhu"), iar opera sa de maturitate "Amintiri din copilărie" dovedește caracterul original, fiind socotit unul dintre cei mai mari povestitori.

LA CIREȘE

Cădată, vara, pe-aproape de Moși, mă furișez din casă și mă duc, ziua miază-mare, la moș Vasile, fratele tatei cel mai mare, să fur niște cireșe; căci numai la dânsul și încă la vro două locuri din sat era câteun cireș văratic, care se cocea-pălea de Duminica Mare. Și mă chitesc eu în mine, cum

s-o dau, ca să nu mă prindă. Intru mai întâi în casa omului și mă fac a cere pe Ioan, să ne ducem la scăldat.

- Nu-i acasă Ion, zise mătușa Mărioara; s-a dus cu moșu-tău Vasile sub cetate, la o chiuă din Codreni, s-aducă niște sumani.

Căci trebuie să vă spun că la Humulești torc și fetele și băieții, și femeile și bărbații; și se fac multe giguri de sumani, și lăi, și de noaten, care se vând și pănură, și cusute; și acolo, pe loc, la negustori armeni, veniți înadins din alte târguri: Focșani, Bacău, Roman, Târgu-Frumos, și de pe aiurea, precum și pe la iarmaroace în toate părțile. Cu asta se hrănesc mai mult humuleștenii, răzeși fără pământuri, și cu negustoria din picioare: vite, cai, porci, oi, brânză, lână, oloi, sare și făină de păpușoi; sumane mari, genunchere și sărdace; ȋtari, bernevici, cămeșoale, lăicere și scorțuri înflorite; ștergare din borangic alese, și alte lucruri, ce le duceau luna în târg de vânzare, sau joia pe la mănăstirile de maice, cărora le vine cam peste mână târgul.

- Apoi dar, mai rămâi sănătoasă, mătușă Mărioară! Vorba de dinioarea; și-mi pare rău că nu-i vărul Ion acasă, că tare-aș fi avut plăcere să ne scăldăm împreună... Dar în gândul meu: Știi c-am nimerit-o? Bine că nu-s acasă; și, de n-ar veni degrabă, și mai bine-ar fi!... Și, scurt și cuprinzător, sărut mâna mătușei, luându-mi ziua bună, ca un băiat de treabă, ies din casă cu chip că mă duc la scăldat, mă șupuresc pe unde pot și, când colo, mă trezesc în cireșul femeii și încep a cărăbani la cireșe în sân, crude, coapte, cum se găseau. Și cum eram îngrijit și mă sileam să fac ce-o face mai degrabă, iaca mătușa Mărioara, c-o jordine în mână, la tulpina cireșului.

- Dar bine, ghiavole, aici ți-i scăldatul? zise ea, cu ochii holbați la mine. Scoboară-te jos, tălharule, că te-oi învăța eu!

Dar cum să te cobori, căci jos era prăpădenie! Dacă vede ea și vede că nu mă dau, zvâr! de vro două-trei ori cu bulgări în mine, dar nu mă chitește. Apoi începe a se aburca pe cireș în sus, zicând:

- Stai, măi porcane, că te căptușește ea, Mărioara, acuș!

Atunci eu mă dau iute pe-o creangă, mai spre poale, și

odată fac zup! în niște cânepă, care se întindea de la cireș înaintea și era crudă și până la brâu de maltă. Și nebuna de mătușa Mărioara, după mine, și eu fuga iepurește prin cânepă, și ea pe urma mea, până la gardul din fundul grădinii, pe care neavând vreme să-l sar, o cotigeam înapoi, iar prin cânepă, fugind tot iepurește, și ea după mine până-n dreptul ocolului pe unde-mi era iar greu de sărit; pe de lături iar gard, și hârsita de mătușă nu mă slăbea din fugă nici în ruptul capului! Cât pe ce să pună mâna pe mine! Și eu fuga, și ea fuga, și eu fuga, și ea fuga, până ce dăm cânepa toată palancă la pământ; căci, să nu spun minciuni, erau vro zece-douăsprezece prăjini de cânepă, frumoasă și deasă cum îi peria, de care nu s-a ales nimica. Și după ce facem noi trebușoara asta, mătușa, nu știu cum, se încâlcește prin cânepă, ori se împiedică de ceva, și cade jos. Eu, atunci, iute mă răsucesc într-un picior, fac vro două sărituri mai potrivite, mă azvârl peste gard, de parcă nici nu l-am atins, și-mi pierd urma, ducându-mă acasă și fiind foarte cuminte în ziua aceea...

Dar mai în deseară, iaca și moș Vasile, cu vornicul și paznicul, strigă pe tata la poartă, îi spun pricina și-l cheamă să fie de față când s-a ispăși cânepa și cireșele... căci, drept vorbind, și moș Vasile era un cărpănos și-un pui de zgârie-brânză, ca și mătușa Mărioara. Vorba ceea: Au tunat și i-au adunat. Însă degeaba mai clămpănesc eu din gură: cine ce are cu munca omului? Stricăciunea se făcuse și vinovatul trebuia să plătească. Vorba ceea: Nu plătește bogatul, ci vinovatul. Așa și tata: a dat gloabă pentru mine și pace bună! Și după ce-a venit el rușinat de la ispașă, mi-a tras o chelfăneală ca aceea, zicând:

- Na! satură-te de cireșe! De-amu să știi că ți-ai mâncat liftiria de la mine, spânzuratul! Oare multe stricăciuni am să mai plătesc eu pe urma ta?

Și iaca așa cu cireșele; s-a împlinit vorba mamei, sărmana, iute și degrabă: că Dumnezeu n-ajută celui care umblă cu furțișag.

Însă ce ți-i bună pocăința după moarte? D-apoi rușinea mea, unde o pui? Mai pasă de dă ochi cu mătușa Mărioara, cu

moș Vasile, cu văru Ion și chiar cu băieții și fetele din sat; mai ales duminica la biserică, la horă, unde-i frumos de privit, ai pe la scâldat, în Cierul Cucului, unde era bateliștea flăcăilor și a fetelor, doriți unii de alții, toată săptămâna, de pe la lucru!

Mă rog, mi se dusesese buhul despre pozna ce făcusem, de n-aveai cap să scoți obrazul în lume de rușine; și mai ales acum, când se ridicase câteva fete frumoșele în sat la noi și începuse a mă scormoli și pe mine la inimă. Vorba ceea:

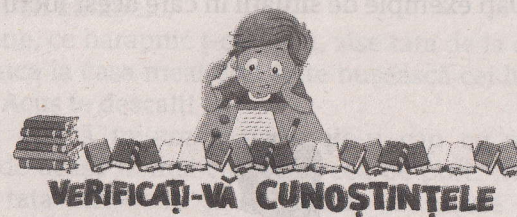
- Mai Ioane, dragi ți-s fetele?

- Dragi!

- Dar tu lor?

- Și ele mie...

Însă ce-i de făcut?... S-a trece ea și asta; obraz de scoarță, și las-o moartă-n păpușoi, că multe altele ce mi s-au întâmplat în viață, nu așa într-un an, doi și deodată, ci în mai mulți ani și pe rând, ca la moară. Și doar mă și feream eu, într-o părere, să nu mai dau peste vro pacoste, dar parcă naiba mă împingea, de le făceam atunci cu chiuița. Și tocmai-mi-te! Îndată după cea cu cireșele, vine alta la rând.

1. Când se petrece întâmplarea din poveste?
2. De ce s-a dus Nică la mătușa Mărioara?
3. Unde s-a cățarat Nică și ce stricăciuni a făcut?
4. Ce a făcut mătușa Mărioara când l-a descoperit?
5. Ce învățăminte a tras băiatul din această întâmplare?
6. Ce înțelegeți prin "mi se dusesese buhul despre pozna ce făcusem"?
7. Alcătuiți enunțuri simple cu ajutorul cuvintelor:

jordie _____

chelfăneală _____

iepurește _____

8. Subliniați adjectivele din textul citit. Ce însușiri îi sunt atribuite lui Nică?

Pornind de la afirmația "vorbind politicos nu e mare osteneală, dar poate fi de mare folos", organizați o sesiune liberă de schimb de experiențe și formule de politețe (cum ceri, cum mulțumești, cum te adresezi, cum răsplătești), în care să evidențiați beneficiile obținute în urma unui comportament politicos. Dați exemple de situații în care acest lucru v-a adus bucurii.

Asemenea și altor fructe, cireșele și vișinele au un rol important în menținerea sănătății corpului nostru și în vindecarea lui. Fructele de cireș conțin o mare diversitate de componente nutritive, între care pot fi menționate: zaharuri,

proteine, caroten, vitamine (C, A, B1, B2, E, PP) și o cantitate optimă de săruri minerale, îndeosebi potasiu, precum și calciu, magneziu, fier și alte microelemente absolut necesare în menținerea sănătății corpului nostru. Cozile de cireșe au puternice efecte împotriva durerilor de burtică, diareei, inflamațiilor sau febrei. Pentru aceste proprietăți, ceaiul din cozi de cireșe sau vișine este foarte recomandat.

- A. **Tema de grup** implică participarea tuturor elevilor sau copiilor, sub îndrumarea învățătorului sau părintelui
B. Dezbateri și transfer de cunoștințe între elevi.

CU URATUL

O dată, la un Sfântul Vasile, ne prindem noi vreo câțiva băieți din sat să ne ducem cu plugul, căci eram și eu mărișor acum, din păcate. Și în ajunul Sfântului Vasile toată ziua am stat pe capul tatei să-mi facă și mie un buhai, ori de nu, batâr un harapnic.

- Doamne, ce harapnic ți-oi da eu, zise tata de la o vreme. N-ai ce mânca la casa mea! Vrei să te bușească cei handralăi prin omăt? Acuș te descalt!

Văzând eu că mi-am aprins paie-n cap cu asta, am șterpelit-o de-acasă numai cu beșica cea de porc, nu cumva să-mi ieie tata ciubotele și să rămân de rușine înaintea tovarășilor. Și nu știu cum s-a întâmplat, că nici unul dintre tovarăși n-avea clopot. Talanca mea era acasă, dar mă puteam duce s-o ieu? În sfârșit, facem noi ce facem și sclipuim de cole o coasă ruptă, de ici o cârceie de tânjală, mai un vâtrar cu belciug, mai beșica cea de porc a mea, și pe după toacă, și pornim pe la case.

Ș-o luăm noi de la popa Oșlobanu, tocmai din capul satului din sus, cu gând să umblăm tot satul... Când colo, popa tăia lemne la trunchi afară și cum a văzut că ne așezăm